

Muhamed Zafzaf

NOĆ U KAZABLANKI

More se jedva nazire pod crnim nebom i gustim pljuskom. Nekoliko kola brzo prolazi krivudajući zbog vratolomne vožnje pijanih vlasnika. Koliko se samo nesreća ovde desilo, a policija uvek dolazi sa zakašnjenjem da obavi rutinske radnje, vazda postavljajući ista pitanja radozalcima okupljenom oko mesta udesa: „Da li je vozač bio pijan?“ Zatim bi stigla ambulantska kola, takođe sa zakašnjenjem, i gomila bi se konačno razišla. Ponekad bi nekom znatiželjniku zapao šamar ili udarac nogom, policija bi ga ugurala u džip i pošto bi platio kaznu, izbacili ga nasred puta.

Čuje se snažan huk mora, još jača grmljavina gromova i zvuci udaranja kišnih kapi po krovovima automobila parkiranih ispred hotela i kafana.

Iz noćnog kluba „Oklahoma“ dopire gromoglasna muzika. U blizini je kafana u koju neprestano ulaze i izlaze grupe ljudi. Čuje se žagor koji se pojačava; često se jedna grupa uhvati ukoštac sa drugom, rukama ili britvama, a neretko bi neka ženska ostala krvava na trotoaru. Oko nje bi se okupili ljudi koji nisu imali veze s događajem pa nisu mogli, zbrkanim svedočenjem, da ukažu policiji šta se desilo. Uobičajen komentar policije je bio: „To je sudbina prostitutki. Koliko krvi iscede muškarcima, toliko krvi proliju po trotoaru.“

More je grmelo u gustoj tami, kiša je oslabila. Suada je naglo izjurila kroz uska vrata „Oklahome“, a zatim se začuo snažan tresak vrata. Pokušavajući da zakopča kaiš mantila, krenula je napred malim, okruglim prostorom oivičenim velikim glinenim vazama. Zatim je izašao Said razgovarajući s otmeno odevenim vratarom, koji ga je dobro poznavao.

– Večeras si pijan. Da li ćeš moći voziti? – upitao je vratar.

– Nisam dovoljno popio. Ona prostitutka tamo popila je celu flašu. Naravno, za to će morati da plati.

– Da li ćeš to ponoviti večeras? Prijatelju, budi umeren...

– Uradiću isto ono što činim svako veče. Ja sam Šahrijar.¹

Nasmejao se i vrataru tutnuo u ruku novčanicu od deset dirhema. Ovaj ju je uzeo sa očiglednim uživanjem.

– Mi smo prijatelji, zašto trošiš novac?

Said odgovori:

– Uf, ma mani.

Gledao je u Suadu. Izgledala je umorno dok je stajala u malom, kružnom prostoru. Stavio joj je ruku na rame i privukao k sebi.

– Auto je blizu – rekao joj je.

– Da?!

¹ Kralj iz 1001 noći koji je svake noći tražio da mu dovedu novu ženu. (Prim. prev.)

- Auto je blizu.
- Gde ideš?
- Gde god ti želiš. Još ima otvorenih mesta. Ovo je naša noć.

Pošto su ušli u kola, ona je s naporom iz torbe izvukla cigaretu napunjenu keifom² i počela da je vrti među prstima.

– Saide, da svratimo do jedne moje prijateljice. Jadnica, sigurno nema šta da duva večeras.

– Zašto nema? Pa diler hašiša ima na svakom koraku šetališta korniša.

– Ako ne bude našla, umreće ili će se ubiti. Ona mi je baš bliska drugarica. Ima mnogo problema s očuhom i svojim dečkom. S njim je dobila devojčicu, lepu poput kristala, ali on ne želi da prizna dete. Iz moćne je porodice.

– Poznate su mi te moćne porodice. Izgleda da ih vi volite.

– Ja ih ne volim, ali volim da živim.

To je rekla lenjim glasom, dok je on vozio prolazeći pustim ulicama s vilama nanizanim sa svake strane po čijim baštama su se širila raznobojna svetla. Zapalila je cigaretu nadevenu keifom skoro sklopljenih očiju.

– Da li pušiš? – upitala ga je.

Uzeo je cigaretu od nje, povukao nekoliko dimova, zatim joj je vratio.

– I šta kažeš? Gde je moja prijateljica? – zadirivala ga je.

– Ne znam. Verovatno negde na ovom svetu.

– A mi, gde se mi nalazimo?

– Između njih.

– Koga?

– Onih koje voliš.

– Nikoga ja ne volim. Bila sam zaljubljena u Mutija, ali sam ga ostavila jer nije bio bogat i otimao mi je sve što bih zaradila preko noći. Pušio je velike količine hašiša, a kad ga nije imao, poludeo bi i pretio da će me ubiti. Zajedno smo išli u srednju školu odakle su nas izbacili. Njegov otac je nekoliko puta pokušao da ubije njegovu majku. Ne poznajem oca, ali on mi je pričao o njemu. Nema sumnje da mu nalikuje, i da sam se udala za njega, sigurno bi pokušao i mene da ubije. A ja ne želim da umrem. Volim život.

Muzika u kolima, koja su se kretala vrlo lagano, bila je glasna. Prozori su bili zatvoreni, napolju je i dalje padala kiša i bilo je hladno. Auto je bio poput zatvorene kutije zagušljivog vazduha od teškog mirisa hašiša. Ali Said nije želeo da otvori prozor. U međuvremenu ogroman motocikl ih je pretekao, od čije tutnjave je Said malo zadrhtao. Dlanom je brisao prednje staklo.

Suada je rekla:

– Kako bih samo želela da imam veliki motocikl poput ovog!

– I kad se naduvaš hašišom, pokosila bi sve drveće na putu pred sobom.

– Ha-ha-ha. Ne preteruj. Uostalom, svi koji voze ovakve motore puše hašiš.

² Izraz koji se u Maroku koristi za hašiš. (Prim. prev.)

Prošli su kraj s vilama. Grad je bio tih pošto je kiša prestala. Nekoliko barica sijalo se pod noćnim svetlom. S vremena na vreme uz trotoar bi lagano prošle noćne patrole s ugašenim svetlima tražeći skitnice. Suada je osećala prijatnu toplotu u mantilu i bacila glavu. Oči je zatvorila i teško ih je otvarala. Mrmljala je nešto nerazgovetno, Said je razumeo da želi da jede. I sam je osetio glad. Obično posle noći poput ove retko jede. Često bi legao obučen, čak se ne bi ni izuo.

– Hej, da li si gladna?

– Da.

– Idemo da jedemo hariru.³

– Harira je kisela, a i one leblebije i sočivo u njoj... kao da jedeš kamenje.

– Hašiš ti budi apetit, zar ne?

– Da. Jednom sam pojela veliki lonac kuskusa.

– Ne preteruj!

– Kunem se svojom čašču.

– Imaš li ti uopšte čast, ti...

– Hajde, kaži. Prevali preko usta. Pa ja sam časnija od ćerki vlasnika onih vila. Poznajem ih ja dobro. Zajedno smo pušile hašiš, i to mnogo puta.

– U redu. Nije to sada važno. Znači, ne želiš hariru?

– Ne, bolji je hamburger s jajima i sosom, a on je kod „Tangerijca“ i jeftiniji od harire. Ima jedan njegov restoran, tu blizu Sinsinati prodavnice osvežavajućih pića.

– Tamo je uvek velika gužva. Često na izmaku noći izbijaju tuče između pijanaca zbog ženskinja. A neretko navraća i policijska patrola i traži lična dokumenta. Imaš li ti ličnu kartu?

– Da li misliš da sam došla s neke druge planete? Ja sam takođe Marokanka, imam majku i oca kao i ostali ljudi. Da li me ti to potcenjuješ jer si me lagano pokupio? Da mi se nisi dopao, nikad ne bih pošla s tobom. Mogu da namirišem tip muškarca. Nemoj misliti da si mi se svideo zbog odela ili kravate. Ima u tebi nešto drugo, nešto čega možda ni sam nisi svestan. Malo je ljudi koji izistinski poznaju sebe.

Sasvim je zatvorila oči, ali u stvari nije zaspala. Slušala je muziku i u polubudnom stanju pod uticajem hašiša videla različite boje, čula cvrkut ptica i druge zvuke koji su se mešali s njim. Između ostalog videla je more s palmama na obali, a na plaži goli ljudi su se kupali i sunčali. Kose pojedinih žena bile su okićene divnim cvetovima koji su svetlucali na blistavim sunčevim zracima. Said se okrenuo prema njoj. Lice joj je delovalo sanjivo i nevino kao u malog deteta. Uzeo je cigaretu i zapalio. Teško je našao mesto za parkiranje. Suada je otvorila oči i zatražila da i njoj zapali cigaretu. Kiša je sad sitno sipila. Kada je Said podigao glavu prema nebu, bilo je i dalje veoma tamno. Kiša će, bez sumnje, kroz nekoliko trenutaka ponovo početi da pada, i sutra, i prekosutra. Pomislio je da zemlji treba kiša. Svi se žale na dugotrajnu sušu, među njima i njegov otac koji ima zemlju u Al-Muzakari⁴ gde nema kanala za navodnjavanje, jer je izgradnja kanala prekinuta pošto je prokopan do farme jednog

³ Marokanska čorba napravljena od paradajza, sočiva, leblebija i začinjena korijanderom, đumbirom, biberom i cimetom. (Prim. prev.)

⁴ Oblast južno od Rabata. (Prim. prev.)

bogataša bliskog sa zvaničnikom iz vlasti. Said je iz dubine duše poželeo da nebo izlije kišu, ali ne zarad sebe, jer on ima i stan i kola, i njegova žena ima kola, i ima novac u banci, što danas teško polazi za rukom nekom njegovih godina.

Suada je izašla iz kola posle njega i lenjo i nehajno zatvorila vrata pokušavajući da uvi- je kragnu mantila oko vrata.

Said joj reče:

– Jače zatvori vrata. Nije toliko hladno, a i kiša je prestala da pada.

Otvorila je vrata i ponovo ih zalupila svom snagom kako bi se uverila da su dobro za- tvorena. Krenuli su u prema „Tangerijcu“ da poruče sendviče. Iznutra je dopirao glas Stivi Vondera spokojno se šireći u kasnu noć. Mesto je bilo skućeno, ali ofarbano raznim bojama. Nekoliko devojaka je sedelo na klupama ispred kamenog šanka. Bilo je više muškaraca nego žena. Kelneri su radili hitro i akrobatski, u čistim uniformama. Jedan je prevrtao komad mesa vešto ga bacajući u vazduh, dok je cupkao uz pesmu Stivija Vondera. Devojka nalak- čena na šank digla je glavu, dok joj se kosa uvijala oko ruku. Bila je lepa, ali umorna od manjka sna i ispijenog pića. Činilo se da je sama. Pozvala je kelnera koji je cupkao, ali je do nje dotrčao drugi momak.

– Čašu hladne vode.

– Već si popila mnogo hladne vode. Šta je s tobom? Da li si uzela previše hašiša?

– Gledaj ti svoja posla, inače odoh gore kod Tangerijca.

– Popni se slobodno, gazda ne voli takve poput tebe.

– Donesi mi čašu hladne vode i gledaj svoja posla.

Kelner joj je doneo čašu vode s komadom leda, koju je ispila naiskap, a zatim se pono- vo vratila u prvobitni položaj naslonivši glavu na ruke. Kelner joj je rekao: „Ako ti se spava, idi kući.“

Nije obraćala pažnju na njega.

Said i Suada su stajali u gomili pošto su poručili dva sendviča. Neki posetioci su proždr- ljivo jeli stojeći. Said je uzeo dva umotana sendviča, a zatim su izašli da jedu u kolima jer su sitne kapi kiše promicale vazduhom gubeći se tu i tamo. Suada je odmotala sendvič i počela halapljivo da jede. Dok je žvakao, Said joj reče:

– Da li si danas uopšte nešto jela? Zašto jedeš tako pohlepno?

Nije odgovorila. Žvakala je i nezasito gutala. Komad paradajza pao joj je na mantil, ona ga je pokupila i hitro vratila u usta. Said je primetio senku s leve strane i okrenuo se. Poli- cajac je pokucao na prozor auta. Said je otvorio prozor. Policajac je pozdravio i rekao: „Do- kumenta!“ Kratko je pogledao unutrašnjost kola i na zadnje sedišta. Osmotrio je Suadino lice i strogo, ne tražeći od nje papire, upitao:

– Ko je ona?

– Prijateljica.

– Idite na spavanje, kasno je, ili ćete noć završiti u stanici.

Policajac mu je vratio dokumenta i udaljio se.

Suada je rekla:

– Fuj! Kao muve su, ima ih svuda!

– Učuti ili ću te poslati njemu. Čovek je bio ljubazan, a ti i pored toga kažeš fuj. Da nisi sa mnom, noć bi provela u stanici.

– A šta sam to pa učinila?! Da li sam nekog ubila?

– A šta radiš ovako kasno noću? Oni patroliraju da bi sprečili krivična dela, ovih dana grad je pun lopova i zločina je sve više.

– Ja sam samo htela... Uostalom, pravi lopovi mirno spavaju u svojim kućama.

– Nemoj da mi pričaš o stvarima koje te se ne tiču.

– Da nisi sad sa mnom, pomislila bih da si i ti jedan od njih.

Pripalio joj je cigaretu. Ona ga je ćušnula u desnu butinu i nasmejala bacivši kroz prozor ostatak hartije u koju je bio uvijen sendvič. Pošto se kotrljao po mokrom tlu, papir je sad ležao zgužvan na trotoaru.

– Volim da zapalim posle jela. Cigaretu tad ima posebno prijatan ukus. Kaži mi, gde sad idemo? Nemoj samo reći u hotel. Plašim se policije. Imaš li stan?

– Ne.

– Znam jedno pusto mesto, blizu bulevara el-Hizam el-Kabir.⁵

– El-Hizam el-Kabir je daleko.

– Ali mesto je mirno. Tamo je prijatan povetarac. Mnogi ljudi idu tamo da se nadišu svežeg vazduha.

– Da li često tamo odlaziš radi svežeg vazduha?

– Samo s onima poput tebe, normalno, ukoliko stan nije na raspolaganju. Imam prijateljicu koja ima stan u Ferdanu, ali njen momak tamo boravi četiri noći nedeljno, pa ne želim da joj stvaramo probleme.

Kola su krenula u pravcu el-Hizama el-Kabira. Eros se sad pretvorio u ljudsko biće koje se iza volana probijalo ulicama grada, naduven poput pauna. Zaustavio se pored benzinske pumpe da natoči goriva. Radnik na pumpi se jedva probudio posle Erosovog upornog trubljenja, a nema sumnje da je zavijanje sirene razbudilo ceo komšiluk. Radnik je protrljao oči nadlanicom, a zatim se vratio da nastavi da spava. Čim su kola otišla, ugasio je svetla na pumpi kako bi izbegao dalja uznemiravanja.

Kola su sada prolazila ulicama pustim u ovo doba noći. Svetla na nekoliko kandelabra i dalje su bila upaljena. To je svakako bilo neobično jer uglavnom se ta svetla gase posle ponoći. Put je postao mračniji. Neke zgrade su utonule u mrak, dok je na nekim još uvek gorelo svetlo. Verovatno je bilo i drugih zgrada koje se nisu primećivale u mraku. Nedugo potom, Suada je rekla:

– Sad treba da skreneš desno. Tamo je mesto gde možemo da udahnemo svežeg vazduha. Da li si ranije dolazi ovde?

– Ne.

– To je zaista divno mesto, moraš ga videti. Svi koji vole svež vazduh dolaze ovamo.

– Mora da se ovde vazduh razlikuje od onog na drugim mestima.

– Baš tako. Uskoro ćeš se u to i sam uveriti.

⁵ Najduža ulica u Kazablanki. (Prim. prev.)

Auto se lagano kotrljao mračnim putem. Ničeg nije bilo osim praznog prostora i bele boje po sredini puta. Said je osećao kako mu srce udara. Gurnuo je ruku ispod sedišta, izvadio bocu viskija blek lejbl i pružio je Suadi. Otvorila je bocu, otpila gutljaj i vratila mu. I on je otpio ne bi li prikupio nešto hrabrosti i oterao osećaj nelagode na ovom pustom putu.

– Moramo stati. Ima li ovde policijskih patrola? – upitao je.

– Ne, dobro poznajem ovo mesto.

Auto se zaustavio. Suada je rekla:

– Baš mi je hladno. Daj bocu. Izaći ću da udahnem svežeg vazduha.

Otpila je veliki gutljaj, zatim je otvorila vrata i izašla. Said je zapalio cigaretu. Dok ju je posmatrao kako ide po mraku, reče u sebi: „Veoma neobična devojka. A i hašiš koji je uzela sigurno je delovao na nju. Teška je ovisnica o hašišu.“

Posle nekoliko trenutaka četiri osobe opkoliše kola. Jedan je nosio takiju⁶ na glavi, a marama mu je prekrivala lice i vrat. Čuo je u daljini Suadin glas:

– O, Abdul Kadire, nemoj ga tući, on je dobar i plemenit čovek. Uzmi mu sve stvari, samo mu ostavi lična dokumenta. I pazi da ne učiniš nešto kao one proklete noći s onim glupavim čovekom. Ne zaboravi da ima sa sobom bocu viskija, ukoliko želiš da se ugreješ.

(S arapskog preveo Miroslav B. Mitrović)

⁶ Bela vunena kapica, nosi se često ispod fesa. (*Prim. prev.*)